

Motion till riksdagen 2024/25:2188

av **Kristoffer Lindberg m.fl. (S)**

Ordning och reda på svenska byggen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur staten kan säkerställa ordning och reda på svenska byggen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den senaste tiden har präglats av oro och olyckor på svenska byggarbetsplatser. Det är tyvärr inte en överraskning att förra året blev det mest olycksdrabbade på länge, och det här året har fortsatt i samma spår. Längre har svenska byggen präglats av oreda och osäkerhet över vem som gör vad och vilka som finns på byggena. Detta på grund av en utbredd användning av överdrivet många underentreprenörer bland allt för många av våra byggbolag.

Det här är en oreda som Byggnads och de andra fackförbunden inom industrin varnat för under lång tid, men trots det så händer inget.

Många firmor som till slut gör jobbet efter att ha upphandlats i flera led av från början seriösa firmor dyker allt för ofta rakt ner i ren kriminell verksamhet efter att ha gått i entreprenadkedjornas upphandlingsmaskineri. Ofta utan att de som beställt jobbet vet eller ens har en sportslig chans att förstå vad som pågår längst ner på marken. På vägen finns ibland till och med rena postlådeföretag som har som affärsidé att bara vara mellanhand och inte ha några egna anställda.

Men längst där nere står ofta arbetare sida vid sida med varandra fullt medvetna om att de trots att de gör samma jobb så får kollegan bredvid en bråkdel av lönen, fortsätter jobba långt efter att kollegerna gått hem för dagen, och riskerar allt om hen försöker hävda sin rätt.

Detta leder till en urholkning av den svenska arbetsrätten, våra löner och villkor som svenska byggarbetare stridit för, och våra byggen blir allt mer osäkra. De företag som fortsatt vill göra ett bra jobb med egen personal enligt de villkor parterna är överens om på svensk arbetsmarknaden slås ut undan för undan.

För att säkra upp att svenska löner och villkor gäller på svenska byggen och att kriminella inte tillåts utnyttja människor för svärtlöner och med genvägar runt säkerhetsföreskrifter som kan skada alla på ett bygge så krävs att staten tar sitt ansvar för att ordning och reda skapas. Det kan till exempel göras genom att begränsa antalet underentreprenörsled som får användas till 2, som Byggnads vill, eller kanske genom att ge huvudentreprenören arbetsgivaransvaret för alla som finns på deras bygge under tiden de är där.

Både de byggnadsarbetare som har rätt till en sund arbetsplats och de byggföretag som verkar i Sverige har rätt till en bransch fri från kriminalitet och osund konkurrens. Därför måste staten se till att regler och lagar inte underlättar för skumrasket att gömma sig, utan istället gör det svårt för de som medvetet bryter mot det som gäller i Sverige.

Kristoffer Lindberg (S)

Linnéa Wickman (S)

Sanna Backeskog (S)